

INFORMATIONSBLAD FÖR PERSONALEN I ORREFORS KOSTA BODA AB

Nr 11 december 1996

Redaktör: Birgitta Ottosson

Ansvarig utgivare: Germund Johansson

God Jul!

Det är ingen överdrift att påstå att 1996 varit ett händelserikt och viktigt år i Orrefors Kosta Bodas historia. Höstens turbulens på ägarsidan skakade nog om oss alla. I synnerhet som hela processen fick så stor uppmärksamhet i media.

Glädjen och lättnaden blev därför stor då ägarna nådde en överenskommelse om att bilda ett konsortium, som i sin tur köper ut Orrefors Kosta Boda från Stockholms Fondbörs. Proventus, Scandinavian Equity Partners och Royal Copenhagen har, var och en för sig en stark finansiell bas, och tillsammans ett stort industriellt kunnande i kombination med erfarenhet från vår bransch.

Tveklöst kommer dessa ägare att, tillsammans med oss, söka utveckla bolaget och finna framtida lösningar för att säkerställa en stark ställning för det svenska glaset. Vi har anledning att se fram emot en spännande tid!

Om vi vänder blickarna mot vår normala verksamhet, tvingas vi dock konstatera att 1996 varit ganska besvärligt. Årets första kvartal började således väldigt svagt, och det tapp som vi ådrog oss i försäljningen har vi ännu ej kunnat ta igen, med betydande lagerökning som följd.

Däremot har de två följande kvartalen utvecklats väl, framför allt på hemmamarknaden, i Norden och USA. Även Sea har drabbats till följd av minskad export.

Produktionen har kraftigt sänkt kvalitetsbrist-kostnaderna för andra året i följd samtidigt som leveranssäkerheten höjts. Till en stor del är detta ett beslutat av ISO 9001- arbetet, varvid vi nu satsar på miljöcertifiering för hela gruppen vid halvårsskiftet 1997. Denna fina utveckling vid våra produktionsenheter har även uppvisats vid Glasma, där pellets-kvalitet och ekonomiskt utbyte förbättrats.

Det allra viktigaste för oss nu är att höja försäljningen. För att möjliggöra detta måste vi bli mycket snabbare och bättre på att ta fram produkter som i konkurrenskraftiga prislägen kan nå många konsumenter. Idag ägnar vi för lite tid och fantasi åt detta, som är en förutsättning för hela vår verksamhet. Här krävs mer för att lyckas!

Men det är också nödvändigt att ännu mera målmedvetet bearbeta marknader där det finns möjligheter till ökade marknadsandelar. Med vår fina formgivning, höga kvalitet och våra starka varumärken har vi de allra bästa

förutsättningar att dra till oss nya konsumenter. Men för att lyckas måste vi bli ännu aktivare.

Samarbetsavtalet med Royal Copenhagen syftar främst till att höja exporten genom gemensamma satsningar utomlands. Dessutom tror vi att vi kan dra fördelar av ett tekniskt samarbete på vissa områden. Det är mitt intryck att de olika projektgrupperna med Royal Copenhagen fungerar väldigt bra. Ett viktigt steg är starten i Australien, där vi tar över distributionen av Royal Copenhagen's produkter vid årsskiftet.

Inför det Nya Året väntar många spännande uppgifter. Efter fyra år med en stark utveckling går 1996 till historien som ett mellanår. Låt oss nu se till att vår verksamhet tar ny fart 1997!

*Tack för alla fina arbetsinsatser och all entusiasm.
Ha en Skön Jul och ett
Lyckosamt Nytt År!*

Göran Bernhoff

Nya ansikten

TINA INGELS

Tina är 26 år och bor i Växjö. Hon är säljassistent för Sverigemarknaden och tycker att produkterna är helt otroligt roliga att jobba med. Tina tycker att det känns att företaget har en lång tradition med skickliga hantverkare och det är något hon gärna vill jobba med. Hennes största intresse är att träna sin hund, en golden retriever.

KICKI WELLHAG

Kicki, 29 år, är butikskommunikatör. Hon åker runt till detaljisterna och ser till att glaset blir exponerat och ljussatt på rätt sätt. Utbildning i hantverk och teknik ingår också, så att kunderna förstår prissättningen. Kicki utgår från Malmö, där hon bor med sin irländska varghund. Hennes största intresse är heminredning. Att få jobba med en gammal hantverkstradition som glas ser hon som ett privilegium.

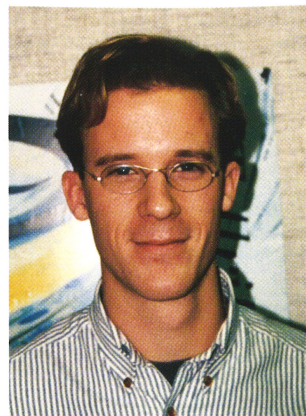

LUDVIG LÖFGREN

Ludvig, 25 år och bosatt i Nybro, är glasblåsare på Boda. Han har hunnit med tre konstskolor, tre år på glasskola i Orrefors och Kosta samt glasblåsarjobb på både Gullaskrubb och Bergdala glasbruk innan det var dags för jobbet på Boda. Han gillar stämningen och tempot i hyttan - det är bra att de jobbar med kvalitet i stället för på ackord. Ludvig tycker att det är ett "jäkligt roligt jobb" och skulle gärna bli mästare i framtiden.

EVA HEDBERG

Eva, 34 år, är vår nya exportområdeschef för Asien. Efter uppväxt i Skövde och åtta år utomlands (Hongkong, Taiwan och Australien) kommer hon nu att bosätta sig i Kalmar. Eva tycker redan att glaset är en fantastisk produkt att jobba med och känner stolthet över hantverket. Några av hennes intressen är djur och natur, andra kulturer och bio. Och så önskar hon att hon kunde ha ett husdjur. Dessutom tycker Eva att smålänningar verkar vara trevliga!

CHRISTOFFER SUNDGREN

Christoffer, 27, är produkttekniker och tar fram underlag och analyserar verksamheten för att förbättra och effektivisera företaget. I arbetsrummet i Orrefors har han satt upp Kosta Boda-affischer för att påminna sig själv om att jobba för båda varumärkena. På fritiden spelar han gärna golf eller åker långfärdsskridskor, beroende på säsong. Christoffer ser fram emot att jobba vidare med Orrefors Kosta Boda.

*Vi hälsar er alla
välkomna och hoppas att ni ska trivas!*

Karin Lindahl

Toppform i träverksta'n "Den här lilla verksamheten är bland det roligaste som finns!"

Att tillverka en träform kan ta från en timme upp till 14 dagar. Åtta timmar och 100 skålar senare går formen i pension.

- Man börjar alltid med att göra ett prov i trä eller grafit. De träformar som görs i dag används mest till tester, förklarar Jan-Erik Sjöstrand, som är ansvarig för formproduktionen på Orrefors glasbruk.

Fyra man (Gunnar Englund, Emerick Sillo, Anders Karlsson och Leif Svahn) jobbar i träformmakeriet på Orrefors. Anders Karlsson, som jobbat på bruket i 14 år, är förste man och verkar kunna allt som är värt att veta om trä.

- Erfarenheten avgör vilket träslag man väljer, säger Anders.

Han berättar att man använder

blå påronträ, al och oxel - men inte vilka träd som helst. Det ska helst vara franska eller belgiska.

- Det är stor skillnad på träets färg, beroende på var trädet har växt, förklarar Anders och visar på två brädbitar, som tycks se ungefär likadana ut...

Svenska träd med rätt kvalitet är svåra att få tag i. Anders brukar ringa runt till bönder och kolla vad de har på sina marker eller så går han runt själv och letar på sin fritid. Varje år går det åt 15 kubikmeter trä.

- Kvalitetskraven är hårdare och det görs mycket mer prover i dag, men det är bra. Produktutvecklingen är det viktigaste vi har, menar Anders.

Alla formritningar som har gjorts under Orrefors snart hundraåriga

- En form som Lars Hellsten och jag pratat oss fram till jobbar jag med just nu, berättar Anders Karlsson.

historia finns arkiverade med datum angivna i träformmakeriet. Där finns t ex en originalritning av Hald ritad på baksidan av en gammal faktura.

Hur skiljer sig Orrefors och Kostas formverkstäder? - Kosta har en väldigt bra grafitformverkstad - Orrefors har ingen alls. Å andra sidan har Orrefors en bra träformverkstad. Kosta gör inte lika mycket i trä, svarar Anders. Karin Lindahl

Kurt reder ut begreppen:

Internet, Intranet, e-mail...

I ett ganska oansenligt vitt hus snett bakom huvudkontoret på Orrefors bruksområde döljer sig ett riktigt kraftpaket. Där finns nämligen "Black Magic", centraldatorn som alla koncernens datorer är uppkopplade mot. Där hittar man också Kurt Gustafsson, Tommy Fransson och övrig datapersonal som bevakar allt som händer "på nätet".

- För några år sedan bildades en styrgrupp för IT-frågor och det är den som har arbetat fram den strategi för nätverk vi har i dag, berättar Kurt Gustafsson.

På företaget finns idag sju personer som är uppkopplade till "världs-nätet" Internet och de kan därmed skicka och ta emot e-mail. Det innebär att de kan skicka elektronisk post till vem som helst var som helst i världen, förutsatt att mottagaren är uppkopplad, förstås.

- Vi jobbar för att fler personer ska få en egen e-mailadress via en

central server, men vi vet ännu inte vilka eller hur många, säger Kurt. Om man vill skicka elektronisk post till någon inom koncernen går det bra - då använder man sig av Microsoft Exchange eller Office Vision, som är ett internt postsystem. Alla som har Windows kan använda Exchange och de som har terminaler kan använda Office Vision. Meningen är bl a att minska pappersanvändningen.

Intranet kan förklaras som ett internt Internet, där man lägger färdiga företagssidor. Kvalitets-

handboken ISO 9000 kommer att finnas på intranet. Vid ändringar skulle man bara behöva korrigera på ett ställe, i stället för att alla byter ut papper i sina pärmar.

- Intranet tror jag blir en stor tillgång för företaget när det gäller spridning av aktuell information, säger Kurt Gustafsson.

Följande personer ingår i styrgruppen för IT-frågor: Bo Welander, Torbjörn Björstrand, Kurt Gustafsson, Lars Westman, Germund Johansson, Ulf Gustavsson och Tommy Fransson.

Karin Lindahl

Efter 40 år som exportchef!

Mr 'Rajden' stoppar resväskan i garderoben!

Otroligt men sant - efter fyra decennier är det dags för Lars-Gunnar Rydén att packa ihop resväskan och ställa golfbagen vid ytterdörren.

- Första gången jag besökte Frankfurtmässan var 1959. Då sålde vi för 10.000 kronor och det tyckte vi var bra. Vår utställningsmonter var hela femton kvadratmeter, berättar Lars-Gunnar Rydén, en av branschens kändisar. I Hong-Kong, Grekland, USA och Frankfurt vet branschfolket vem "Mr Rajden" är. - En temperamentsfull smålänning - från Moheda - vars hjärta klappat inte bara för Kosta Boda, utan för det svenska glaset i allmänhet.

-Jag lämnar en fantastisk bransch 1996! Så föränderlig och omväxlande. Inget glas från 50-talet säljs längre idag! Min första arbetsdag var på Kosta glasbruk, på 60-talet blev det sedan Kosta Boda, 1970-talet Upsala-Ekeby, på 80-talet Proventus och under 90-talet Orrefors. En rad ägare och en skrällduk direktörer har passerat i revy minns han denna sin sista arbetsmånad där vi sitter i det vackra hörnrummet på Kosta glasbruk.

Lars-Gunnar i sitt esse i New York på 80-talet. Bertil Valliens skepp skymtar under segelduken

Lars-Gunnar Rydén äger en mycket stor branschkännedom. På 1950- och 60-talen såldes ett mycket kvalificerat sortiment, med underfång och slipade fulla serviser i femton delar, berättar han och räknar raskt upp alla olika sorters glas som ingick.

I gravörverkstaden satt tio man fullt sysselsatta minns han. Formgivare var - the one and only - glaslegenden Vicke Lindstrand, av Rydén beskriven som "otroligt auktoritär".

- Om man argumenterade med Vicke var man bra säker på att ha rätt i sak. Han var oerhört all-round och behärskade målat, slipat, hyttarbetat och konstglas liksom det monumentala med stor bravur, säger Lars-Gunnar.

1960-talet präglades i mycket hög grad av Erik Rosén, som kom 1964 till Kosta som direktör med stora bokstäver! Som påföljd inleddes fusionen mellan Kosta, Boda och Åfors.

Forts från föreg sida

- Rosén hade ett enormt personligt intresse för glaset och lämnade en alldrig ifred, vilket var stimulerande. Han åkte dagligen runt på alla bruken och började varje dag i hyttan i Boda glasbruk, dit han kom som ung direktör redan 1948. En karismatisk man av bara sjutton, intygar Rydén. Och krävande...

- Höglund var den stora succén hemma i Sverige och ute i Europa. På 60-talet började vi med våra kartonger med fyrfärgsbilder - det var nytt och vi var först. Men i USA tillät inte stora varuhus som Marshall Fields' 'fashion koordinator' kartonger. "Vi säljer glas - inte kartonger", var det ampra svaret, minns Lars-Gunnar.

Under mitten av 60-talet var servisen "Pippi" (fr 1937) den i särklass största försäljningssuccén. Designer var en amerikan vid namn Hickman. Vid denna tid börjar resandet på allvar för Lars-Gunnar. Han reste i USA tillsammans med Frederik Lunning - instiftare av det prestigeladdade Lunningpriset - importör i Georg Jensen. Han hade samma funktion som vårt dotterbolag idag.

- Min första långresa gick till Los Angeles-San Francisco-Chicago-Rochester, NY-Toronto-Montreal-New York-Bermuda-London med avslutning i Frankfurtmässan. Våra distributörer lade upp programmet. Jag var ute i sex veckor. (Sådana långresor var kanske värre för min hustru än för mig!). Överhuvudtaget är Lars-Gunnar tacksam för sitt långa och spännande yrkesliv, och alla intressanta möten med människor över hela världen.

Under 70-talet upplevde han flera dynamiska år då Kosta Boda etablerade dotterbolag i såväl USA som Australien, samt en butik i Sweden Center i Tokyo. Många försäljnings- och förhandlingsresor - sammanlagt runt jorden 20 gånger - reste han, för att träffa agenter och kunder. Resandet var en smula mer komplicerat än idag - först taxi till Lessebo, sedan tåg med byte i Alvesta, därpå Bulltofta i Malmö och därefter Kastrup.

70-talet var fyllt av ekonomiska problem för Kosta Boda, berättar han.

"Det var mentalt tufft att arbeta i företaget på den tiden.". Lennart Palm i Australien, med ett visst avstånd från stormens öga, beskrev 70-talet som så: "att jobba för Kosta Boda var som att gå in i marinkåren". Men Lars-Gunnar betonar att han alltid trivts i Kosta Bodas företagskultur, som inte varit särskilt strikt och formell.

- Under Upsala-Ekebys sista tid, stod man inför en direkt konkurssituation. Efter det att Rosén lämnade företaget 1976, började ett nytt kapitel - den stora VD-karusellen. Först ut var Erling Karlström, sedan kom Ulf Eriksson, Björn Svärdson, Anders Engström, John Ljungkvist, Torbjörn Berner och slutligen Bengt Gullbrandsson. Säkert innefattar sådana år en del sorgliga minnen som vi lämnar därhän.

En av de mest framgångsrika resorna var 1982. En tisdagmorgon flög Lars-Gunnar till Boston, sålde 100.000 snöbollar till en varuhuskedja och sedan hem. Snöbollarna fanns i lager!

Göran Wärrffs 'Party' var en jättestor artikel i Tyskland, minns han. Varje år kom en order på en miljon (kronor).

Några avslutningsord då, Lars-Gunnar?

- Om man ska vara realistisk - även om vår exportandel fortfarande är på tok för liten - så är vi som namn mycket mer betydelsefulla idag än för trettio år sedan, säger han.

- Och vi syns framförallt mycket tydligare i de viktigaste detaljisternas sortiment runtom i världen.

Särskilt nämner han de grekiska affärerna över hela Aten, på Kreta, Rhodos, Korfu och på Cypern där vårt sortiment presenteras föredömligt.

-Men den nya butiken i Tokyo som invigdes i år, anser han vara absolut snyggast och mest attraktiv!

Nu återstår ännu många trevligheter för Lars-Gunnar, som säkert kommer att bli en av dessa aktiva pensionärer, med golfbagen lätt tillgänglig. De långa promenaderna med hustru Gerd, lär kanske to m sträckas ut, nu när tiden räcker till. Barnbarn finns också i familjen, så nog har Lars-Gunnar rätt i sitt konstaterande "att han varit lyckligt lottad i livet".

Tack för alla aktiva år!

Margareta Artéus

Forts på nästa sida

Sök stipendier!

Orrefors Kosta Boda AB:s stipendium

Stipendiet kan sökas av glasarbetare födda 1956 eller senare och som arbetar inom Orrefors Kosta Boda koncernen. Syftet är att ge möjlighet till förkovran i nya tekniker genom en vistelse på Pilchuck Glass School, Stanwood, Wa USA. Ansökningar skall lämnas in före 1 februari 1997.

Ansökningsformulär finns att rekquirera hos Ingrid Ljunggren, tel 0478-345 17.

Resestipendium ur Sven Westbergs Fond

Detta stipendium syftar till att bereda anställda under 40 års ålder, inom svensk manuell glashantering (design, produktion, marknadsföring), möjlighet till förkovran utomlands.

Ansökan skall vara Svenska Glasbruksföreningen, Box 5501, 114 85 Stockholm, tillhanda senast den 28 februari 1997.

Ytterligare upplysningar kan Du få på Svenska Glasbruksföreningens kansli, tel 08-783 81 77.

Mer information om dessa båda stipendier finns att få på företagets anslagstavlor

Stipendiaten Per-Erik berättar Dagbok från en resa i lera

- Anlände till ett blåsigt England lördagen den 2 november. Efter en lång resdag och inbokning på ett hotell i Halifax, var det dags att för första gången pröva den engelska ölen och den var verkligen annorlunda. Söndagen ägnade jag åt att orientera mig i Halifax som jag trodde var en liten stad med ungefär 10.000 invånare, men det visade sig vid närmare studier vara så att jag hade läst en nolla för lite - ca 100.000 skulle det vara.

På måndagsmorgonen hämtades jag av personal från Parkinson Spencer Refractories, (PSR) som var huvudmålet för resan. Där träffade jag chefen Mr. Parkinson Firman tillverkar eldfasta produkter, bl a deglar. Hela måndagen och halva tisdagen tillbringade jag hos degelmakarna och tittade på maskiner, arbetslokaler och arbetsmetoder. Vår teori har alltid varit att den metod som vi använder för att "tumma" våra deglar kom från detta företag, men Mr. Tootel som varit i Sverige och lärt ut metoden, hade endast ett begränsat samarbete med PSR, så därför skiljer sig våra metoder att bygga upp deglarna åt. Degeltillverkningen hos PSR har minskat genom åren och idag tillverkas endast ca 300 deglar mot tidigare ca 1500/år.

På tisdagseftermiddagen besökte vi det dagbrott och den gruva där man hämtar leran. Vi gick in i ett

gruvschakt som hade ca 1,20 m i takhöjd och var ungefär lika brett. Detta kräver en hukande gångstil - efter ca 300 m var man ganska mör i benen. (Lerlagret fanns på ca. 40 meters djup.) Vid gångens slut stod en liten hacka och en spade, och i hukande ställning kunde vi nu börja hacka loss lera. Den del av lerlagret som kunde användas satt i väggarna och var 30-80 cm tjockt.

På onsdagen och torsdagen besökte jag Royal Brieley Crystal, Royal Doulton och Stuart Crystal, tre glasbruk som ligger utanför Birmingham, i ett område som motsvarar vårt småländska glasrike. Alla tre glasbruken slipar det mesta i sitt sortiment.

Royal Brieley Crystal har ca 150 anställda, varav 50 är glasblåsare och 31 slipare. De använder sig av 24-procentig kristall och sodaglas.

Royal Doulton startade 1897 i lokaler som varit glasbruk sedan 1738. De använder 32-procentig kristall. Mången blandas till på plats och tappas därefter upp i plastpåsar om ca 5 kg för att den skall hållas torr och ren.

För att undvika mekaniska skador på deglarna, kastar man i hela påsen i degeln vid ilägg. De har en degelsugnar som i huvudsak drivs med naturgas. Vid degelbyte tempererar man ner hela ugnen.

Ingången till schaktet där man tar leran. Naturen ovan jord får inte röras, därför måste man nästintill krypa när man hämtar leran.

Forts på nästa sida

Göran Wärrff:

"Det är Mandelas förtjänst att Orrefors Kosta Boda lyser i Sydafrika"

Den 28/10-1/11 var Göran Wärrff i Sydafrika för att visa och tala om glas i Pretoria, Sandton och Kapstaden.

Sydafrika är en ny bekantskap för Orrefors Kosta Boda. I och med sanktioner och isolering under apartheidtiden har landet inte kunnat importera. Men de senaste två åren har handeln satt fart och det är Nelson Mandelas förtjänst.

Göran tror att det finns stora möjligheter för Orrefors Kosta Boda i Sydafrika, speciellt i Kapstaden, som är en fantastisk stad. Vid kusten utanför såg han valar. Men

Göran ägnade sig inte bara åt naturupplevelser. En annan kommentar var:

- De har så gott vin så vi måste göra bra vinglas åt dem!

Han hann också med att hålla ett föredrag för skolelever, som sedan var inbjudna att se glasutställningen på The Art Museum i huvudstaden Pretoria.

Bilden ovan: Anonym beundrare i agenten Ron Blomkamps butik i Sandton.

- Det är en sensation att kunna sitta i Sydafrika och titta på Orrefors och Kosta Bodas hemsidor, tycker Göran Wärrff. På bilden till vänster ser vi Ron Blomkamp som surfar på nätet.

Text

Karin Lindahl

Foto: Göran Wärrff

Forts från föregående sida

Dagbok från en ...

På torsdagen var jag på Stuart Crystal där jag träffade en degelmakare som visade mig runt på glasbruket. Deras degeltillverkning omfattar ca 30 deglar per år. Trenden på alla tre glasbruken var dock att man gärna vill ha den tyska leran i sina deglar, vilket är den typ av lera vi använder oss av i degelverkstaden i Orrefors där jag tillbringar mina arbetsdagar i vanliga fall.

Museihytta i det engelska glasriket. En rundugn står i mitten och hela hyttan är konformad och öppen från botten till topp

Detta är en kort beskrivning av resan som jag tycker blev lyckad. Än en gång vill jag tacka för pengarna som har gjort det möjligt att genomföra resan.

Per-Erik Deckert

I april månad kunde vi berätta om stipendiaten Pelle, som fått 20 000 kronor ur Sven Westbergs Fond. Nu har Pelle rest upp sina pengar och det är dags för nya ansökningar till detta stipendium, så passa på!

S.O.F.A., konstmässa i USA

S.O.F.A., som är en förkortning av Sculptural Objects Functional Art, är en konstmässa, som sedan 1993 äger rum i Chicago varje höst.

Vår galleributik i New York, Galleri Orrefors Kosta Boda, har ställt ut på mässan från början och deltog således för fjärde året i rad. I år ställdes det enbart ut

verk av Ulrica Hydman Vallien. Under de fyra mässtagarna såldes åtta av Ulrikas pjäser, vilket är ett bra resultat.

Jan Forbes, som varit ansvarig för

Galleri Orrefors Kosta Boda sedan 1992, anser att mässan är ett betydelsefullt verktyg för att öka kunskapen om och intresset för konstglas från Orrefors och Kosta Boda. Det är också ett bra sätt att få vår galleributik i hörnet av 57:e gatan och Park Avenue i New York City känd för människor, som är intresserade av vårt konstglas såväl som glas från vårt ordinarie sortiment.

Bertil Valliens konst visades också på S.O.F.A men i New York-galleriet Heller Gallery's regi. Bertils pjäser röntes också mycken uppskattning och var en stor försäljningsframgång.

Text: Ingrid Ljunggren

I år pågick S.O.F.A. mellan den 1 och 4 november och samlade ca 35 000 besökare, varav många är samlare av konstglas. Sextiosex av USAs bästa konstgallerier för konsthantverk och glaskonst ställde ut.

Övre bilden: Ulrikas utställning, guldmålat och block. Bertil och Jan Forbes skymtar i bakgrunden. Undre bilden: Ulrica på Market Week, New York i slutet av oktober, här tillsammans med "trusten" i vårt USA-bolag

Fotona tillhör Ulrica Hydman Vallien

Första pris till Åfors

Så här glad blev Åsa Vallien när hon vann första priset i WWFs naturkryss. Det firade hon tillsammans med arbetskamraterna på måleriet i Åfors med en smaskig tårta.

Foto: Veine Franzén

Personalklubb i Orrefors

En personalklubb för de anställda vid Orrefors Glasbruk har bildats.

Ett trettiotal medarbetare från Orrefors deltog i det konstituerande mötet som hölls på Smålands Museum i Växjö på kvällen den 3 december. Under Jan Karlssons och Marita Måårds ledning antog mötet klubbens stadgar och utsåg styrelse m.m.

Klubben, som är fackligt och politiskt obunden, har som ändamål att verka för gott kamratskap och att främja och stärka samhörigheten och trivseln mellan olika avdelningar och personalgrupper vid bruket samt att verka för goda relationer mellan medlemmarna och företaget samt övriga enheter inom Orrefors Kosta Boda AB. Verksamheten kommer att inrikta på fritidsaktiviteter av olika slag. En målsättning är att varje år ordna en familjedag. Alla anställda vid Orrefors glasbruk är automatiskt medlemmar i personalklubben. Medlemskapet är avgiftsfritt.

I den nyvalda styrelsen ingår:
· Christina Lundh, ordförande
· Camilla Nilsson, kassör
· Leif Ahlex, ledamot
· Stefan Brandstedt, ledamot
· Marita Måård, ledamot
· Jan Karlsson, suppleant
· Per-Olof Israelsson, suppleant

Göran Bernhoff, som inledde mötet, framhöll att företaget uppskattar de anställdas initiativ att bilda personalklubben. Företaget kommer att stötta och uppmuntra verksamheten. Göran, som ser fram emot att få delta i aktiviteterna, betonade att det är de anställda som måste vara drivkraften i klubben.

Kvällen avslutades med en uppskattad visning av glasmuseet och dess utställningar, bl. a. Anna Ehrners färgstarka "Mångfald". Museets Gunnel Holmér berättade om gammalt och nytt glas och om invandrarnas betydelse

för de småländska glasbruken. Där fanns en hel del foton från äldre glasbruksmiljöer, bl. a. foton som lånats ut av Eric D. Pohl och foton som Mona Engström och Per Larsson

letat fram ur Orrefors arkiv och preparerat för utställningen. Många log igenkännande när de på fotona upptäckte sina kamrater och grannar i yngre dagar.

Styrelsen för personalklubben vid Orrefors glasbruk, från vänster: Leif Ahlex, Stefan Brandstedt, Per-Olof Israelsson, Camilla Nilsson, Christina Lundh, Jan Karlsson, Marita Måård.

Yvonne Carlsson

Foto: Per Larsson

Årets "25-åringar" i Kosta Boda

Måndagen den 2 december hyllades de anställda i Kosta, Boda och Åfors, som arbetat på bruken under 25 år. Göran Bernhoff tackade de 11 för ett gott och förtjänstfullt arbete och överlämnade det synliga beviset på företagets uppskattning, en guld-klocka. Därefter bjöds det på en läcker måltid i Herrgårdens vackra matsal.

Stående från vänster: Lennart Berg från Boda, Kenneth Ahlqvist, Jan Hammerby och Peter Friberg från Kosta, Jan-Olov Jäghagen från Boda, Marny Mutschlechner från Kosta och Metodi Filipov från Åfors.
Sittande: Gun-Britt Jacobsson från Kosta, Ulla-Britt Karlsson från Boda, Maria Schutzendorff från Åfors och Ulla Ericsson från Kosta.

Succé för svenskt glas!

Svenskt glas från bl a Orrefors och Kostas spännande mellankrigsperiod - An Alliance of Art & Industry visas just nu för Manhattans medvetna konstpublik (fram till mars 1997).

-Förberedelserna började sommaren 1994 då Susan Weber-Soros, Nina Stritzler-Levine och Derek Ostergaard besökte Orrefors och Kosta glasbruk, säger Mona Engström. I juni 1996 var det dags för andra besöket då urval av glas och skisser gjordes. Från Orrefors valdes ca 25 föremål samt 15 skisser, från Kosta 15 föremål och 4 skisser. När det var dags packade jag och Per Larsson ner glaset i trälådor med specialinredning från Krusells i Nybro, för att sändas med flyg till New York. En van kurir vid det här laget är Gunnel Holmér, som följde med våra och Smålands museums ovärderliga dyrgripar till New York. Här finns bl a Parispokalen bland dessa, avslutar Mona Engström.

Bilden ovan: En av pjäserna i Bardutställningen. Pärlfiskare, tillverkad på Orrefors 1931 och formgiven av Vicke Lindstrand. Ägs nu av Nationalmuseum i Stockholm.

Susan Soros och framförallt eldsjelen Derek Ostergaard, hade en idé att efter den stora Josef Frank-utställningen presentera ännu en utställning för amerikansk publik om skandinavisk kultur - inom ämnesområdet "samtida konst och design under 1900-talet." Huvudinriktningen för det nystartade institutet - The Bard Graduate Center - som namnet antyder (Bard = Viking), är att belysa europisk kultur.

Ansvariga för det stora utställningsprojektet har varit Anders Björck från Orrefors Kosta Boda och Gunnel Holmér från Smålands museum. Detta nära samarbete har varit bärande för projektets lyckliga genomförande. Gunnel har vid ett flertal tillfällen föreläst om svenskt glas på Bard i New York, som erbjuder utbildning på magister-nivå. Under 1997 kommer man att introducera ett fil.doktorsprogram, berättar Susan Soros, vid en sponsormiddag efter vernissagen. Derek Ostergaard höll ett lysande lärt och spirituellt föredrag om hur fantasiskt svenskt glas, arkitektur och form, är i hans ögon.

Kräsa amerikanska samlare och sponsorer applåderade entusiastiskt. Vid premiären på "The Brilliance of Swedish Glass 1918 -1939" uppmärksammades ett mer än tvåårigt förbered-

delsearbete av många inblandade svenska och amerikanska specialister. Vid pressvisningen den 19 november kom förutom representanter för den skrivande pressen - även svenska journalister - och en stor amerikansk TV-kanal. NY Times skrev stort! Sveriges kulturattaché i Washington, förre radiochefen Ove Joanson deltog också i festligheterna. På svenska Generalkonsulatet gavs festlunch av Gunilla von Arbin och Dag Sebastian Ahlander, där bl a Øyvind Saetre, Göran Bernhoff, Anders Björck deltog tillsammans med en rad prominenta New York-svenskar och Sverigevänner.

Parterna som gjort denna utställning möjlig. Fr vänster: Göran Bernhoff, Susan Soros, grundare och chef för Bard.

Från Smålands museum Karl-Johan Krantz och Gunnel Holmér, samt Derek Ostergaard, Bard G. C.

Denna hektiska november vecka visade Jan Johansson sina skulpturer "Movements" på Galleri Orrefors & Kosta Boda på 57:e gatan! Flera såldes, bl a till FN-delegationen i New York. Jan höll också ett uppskattat föredrag på Bard Graduate Center.

Margareta Artéus

Från Glasarbetareförbundet till Industrifacket

Exakt på dagen den 16 november 1996 firade fabriksklubben i Orrefors sitt 90-årsjubileum på Kristallen i Nybro.

Jubileumsfirandet inleddes med musik av Orrefors Musikkår, varefter jag, som klubbordförande hälsade de ca 200 festdeltagarna, med förbundsordförande Arne Lökken i spetsen, hjärtligt välkomna. Jag fick även tillfälle att presentera den historik över de gångna 90 åren, som framtagits och sammanställt av Bo Johansson. Efter välkomsthälsningen underhöll elever från Musikgymnasiet i Torsås, vilket blev mycket uppskattat. "Hällegårdens" personal hade dukat upp ett läckert smörgåsbord där gästerna lät sig väl smaka.

Så var det dags för gratulationer till 90-åringen. Först ut var förbundsordföranden Arne Lökken, som överlämnade 5 000 kr till klubbens ungdomsverksamhet. Därefter kom avdelningens representant Åke Pehrsson med 7 500 kr till samma ändamål. För Orrefors glasbruk talade Krister Köhnke och överlämn-

nade blommor. Därefter följde SIFs ordförande Jan-Erik Eriksson, klubbordförandena Hans Johansson, Sandvik och Sven-Åke Erlandsson, Kosta. Ledarna, genom Stefan Brandstedt överlämnade en "fiskgraa". Ombudsman John Wesby framförde gratulationer från personalen på avd 7 och överlämnade blommor. Kommunrådet i Nybro, tidigare ombudsman och ordförande i avd 278, Bernt Svensson, framförde sitt och övriga tidigare ordförandes tack. Vid kaffet serverades en jättelik tårta dekorerad med "Glasarbetare". Samtidigt lottades ett antal tavlor ut bland deltagarna. Tavlorna hade målats av Christina Lundh och Anna Gustafsson, vilka båda är aktiva i klubbstyrelsen i Orrefors.

Stämningen var hög hela kvällen och dansen till "Streams" orkester varade till kl 01.00 då bussarna vände hemåt med nöjda festdeltagare.

Sven Aronsson

Klubben i årtal.

Klubben bildades i "Skyttegropen" vid Timmermålen den 16 november 1906, som en avdelningen inom Glasarbetareförbundet. Förbund upplöstes 1907 och ingick i Sv Grov- och Fabriksarbetareförbundet som avd 278. 1949 ändrades namnet till Sv Fabriksarbetareförbundet. 1972 bildades storavdelningar och avd 278 gick upp i Sv. Fabriks avd 44 som klubb 2. 1981 fick klubben nr 13 i avd 18 av länsförbundet..

1992 upplöstes Sv Fabriks- och Beklädnadsförbunden och bildade gemensamt Industrifacket. Detta förbund tillhör vi nu genom avd 7 Kalmar Län, klubb 13.

God Jul från redaktionsgruppen

Vi kan ju vara glada att julhelgen börjar så tidigt i år, men på grund av detta, så hinner vi inte ge några glimtar från vårt Luciafirande på bruken. Det tar några dagar att trycka tidningen!

Allt bör ha gått till enligt varje bruks tradition. Vi hoppas att ni alla har glatt er åt ljusen och sångerna och låtit er väl smaka av lussekatter och pepparkakor.

Tack till Karin Lindahl som varit inspirerande gästskribent i detta nummer och till Yvonne Carlsson, som vikarierat som redaktör under året!

Redaktionsgruppen önskar alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Får det vara litet huvudbry inför helgerna...

	ELAKHET		FÄTTA		FLYG- PLATS FETT	FRANSKT SLOTT		KLIPPA TILL		PARTI- LEDAR- SVENS- SON	MJUKA UPP		SOMMAR- HEMMET	BE- REDDA
							PÅ STALL- GOLV				RIKT- NING LYSER UPP			
	NÄMNT MED ELAKA ORD	STRO- KE					DONERA						ÅTER GÅRNA BANA- NER	
	GLAS- RÄVARA								VASSA RED- SKAP					
			HALV- GRÄS			GUDOM			ÖSA UPP					
			FÖRRÅD			BRUKAR DET GODA			FRÖ- RÖRA					
	FLOD				ORDADE			UPP- TÄCKT					HUVUD- STAD	
	KLIPPS DET MED				TRIVS VID ÅN			SÅS						
	KORTA TRAPPOR			UNDER- HÅLLA								HA EFFEKT		
				SKYND- DE SIG								NAKNA		
	BRUKAR HEJA- KLACK	DE- LÄR PÅ					KREDIT PÅ NOTA			GICK UPP I HER- MODS LAGA				ODLAD VÄXT
ÖKRYSS- MAKAREN		FÄGELN	TOG LEDIGT	HYSS- PÖJKE VISAS DET TING I		SMEKER ÖMT					BLAD			
MÅSTE MÅN ÄVEN SVÅRA TIDER		FIRMA- FORM									ÄR I- HÅLIGA			
						SPELAT I BAK- GRUNDEN		ÄR OCKSÅ AV GLAS VÄNNER						
GOD CIGARR		JOBBAR I BODEN HAR KISSAR			DEN SAMME Å ENA SIDAN		HAR SKYT- TÄR LÄGGA PÅ HÖG		JÄMNA GER DIETIST RÄD OM					
					AN- GER VIL- KET			BOKORM				KOLIK		
								INSEKT				RÖRDA		
TAGIT SLUT					ORDADE KAN SONDER GÖRA		NYTT- JADE WILHELM TELL						SÄGER POSITIV RYSS	
KORT FÖR NORR- BOTTEN		ÄR ZONER UTAN VAPEN												
TRAN- SPORT ÖPPEN ÖFRICKA						VAR I PA- RADISET BETA- LAR MAN		LÄNG- SAMMA KRÅK- LÄT						VARNAR OM FARA
		BÄR PÅ BLÅ BÄR	KORT NUMMER HAR MINNE			SNATT- RAR FRI- STADEN							ÅRSTID	
GJORDE ÖNT KANAL- START				KAN MAN PÅ GLAS HÅLL				PERIOD SYMBOL- TRÄD			KAN TYST- NAD	POST- LAPP BLIR KRYDDAN		
BE- SÖK I BA- DEN									LAND- TUNGA				PERIOD	
BE- TA- LAT					LITEN GRABB		GER INGEN- TING	GÖR VÅRT GLAS SKADA				BUR- FÄGLAR		DRAG MED LAX
					ESS									
				RYMMER MÅNGA IOWA KORT				VISAR TRÄFFEN KLARA AV						
TUNNEL- BANA	GER SMAK- RIK RÖK					MORA- LEN					KLYVS I REAK- TÖRN			
ÄR EN SAFTIG FRUKT							KAN RYMMA VÄTSCA							

Insänt av

Bruk.....Avd.....

Lösningen skall skickas till Birgitta Ottosson, Kosta senast den 13 januari 1997

Fyra priser väntar på vinnare! (Endast för moderbolagets anställda)

Fortsätt rösta på namn till bladet!
Redaktionsgruppen vill ha in röstsedlar från alla våra bruk

Vi förlänger tiden till den 13 januari, så har ni helgerna på er att välja.